

◆ ST. OLAV ◆

Nr. 44

Oslo, den 3. november 1938

50. årg.

Redaktør: E. Dithmer-Vanberg. Medarb.: Mgr. Dr. Karl Kjelstrup, dominikanerpater A. Lutz, Sigrid Undset, Lars Eskeland.

«St. Olav» utkommer en gang ukentlig. Abonnement både for inn- og utland tegnes på alle postkontorer eller direkte, skriftlig i ekspedisjonen, Akersveien 5. Abonnementspris kr. 2.50 pr. kvartal forskuddsvis betalt, for utlandet tillegg av vedk. lands avisporto. Opsigelser må være eksp. i hende senest 14 dager før hvert kvartalskifte. Annonser må være innsendt innen søndag aften, manuskript innen fredag aften. «St. Olav»s telefoner: Redaksjon og ekspedisjon: 23743. Redaktøren privat 30487. — «St. Olav»s ekspedisjon og forlag, Akersveien 5, I, er åpen mandag, tirsdag og fredag 9.30—3. Torsdag 9.30—7. Lørdag 9.30—1. Onsdag lukket. Utbetalinger kun tirsdag kl. 1—2.

INNHold: S. O. S. Til «St. Olav»s lesere! — Alle helgens dag. — Kirkegårds-meditasjon. — Jesus, min Frelser, kom. — Våre himmelske venner. — Sanctus, sanctus, sanctus. — R. I. P. — Pressens ansvar. — Kardinal Innitzers lidelsesvei. — Således er det riktig! — Bokanmeldelser. — Herhjemme — og derute. — Ungdommens stemme.

S. O. S.

Til „St. Olav”s lesere!

KJÆRE GODTFOLK.

Ja, nå er jeg altså kommet til hovedstaden og har mitt virke så å si ved hovedkvarteret. Jeg får da et bedre innblikk i sakenes gang og lyst til å være med på å støtte alt som er godt. Og derfor kommer jeg nu med et lite opprop til alle bladets lesere over hele Norges land, ja gjerne i utlandet også. Det gjelder vårt ukeblad «St. Olav». Vi har før visst at «VI KAN» om vi vil. Det var et flott og festlig løft vi tok i sin tid, da vi i en fei samlet et fond på 10,000 kroner. Dette fond består ennå for en stor del, og det må bli stående hvis det på noen måte er mulig. Derfor trenges det nu en ekstra-hjelp, skal vi klare oss så noenlunde for iår. Trykkeriomkostningene er steget betydelig, — selve papiret med ikke mindre enn 40 %. Dertil kommer det tap bladet har lidt med dets forrige redaktør Mgr. Irgens's tragiske død. Vi alle har ham fremdeles i kjær erindring. De døde vet om oss, vi er «omgitt av en sky av vidner». Skal vi nu ikke nytte høvet til å sende ham en hjertelig hilsen og takk ved å støtte det arbeid han var så glad i? Det vil bli et nokså stort underskudd iår, og vi kan ikke plage biskopen mer enn nødvendig. Det er ikke biskopens Blad, ikke Vikariatets Blad, men de norske katolikkers Blad. Det er *vårt* Blad, vi har alle aksjer i det. Og «hånden på hjertet», kan vi undvære det? Vilde det ikke være et forferdelig savn, hvis det ikke lenger kom inn i våre hjem??? —

Førstk. søndag, Allehelgenssøndag blir det holdt kollekt for «St. Olav» i alle Norges katolske kirker og kapeller. La oss da ta et ordentlig løft engang til så vi slipper å begynne en innsamling i Bladet selv. Gi nu ikke den vanlige 25-øring eller den halve eller hele krone, men forsøk om du ikke kan gi en seddel. Du greier det nok, spar det inn på noe annet. Gi det som takk til Gud fordi vi har det så fritt og rolig her i landet vårt i motsetning til våre trosfeller på så mange steder i utlandet. Jo mer du gir, desto gladere vil du være etterpå. Det vet jeg av egen erfaring.

Kanskje dette lille opprop kommer for sent. Noen har kanskje ikke fått «St. Olav» og andre har ikke hatt tid til å lese det. Sørg ikke over det, vi tar imot både postanvisninger, rekommanderte brev og checks. Især de siste er greie. Det koster alltid noe å ta penger ut av portemonniksen og enda verre å gå og ta ut av banken. Men det er så greit og så enkelt å skrive ut en check. Forsøk bare. Altså: «All hands on deck.» Har du meget så gi meget, har du lite så gi gjerne av det lille du har, og du vil glede ditt eget hjerte.

VI VENTER OG TAKKER PÅ FORHÅND.

St. Olavs prestegård, 31. oktober 1938.

«Gamle presten».

Jesus, min Frelser, kom.

(Bønn om en salig dødsstund.)

Når avskjedens time kommer
og stilnet er verdens larm,
forsvunnet er livets sommer
som en gang var lys og varm —
vis da, min Frelser, din nåde
mot mig som frykter din dom,
og la din kjærlighet råde —
Jesus, min Frelser, kom.

Når dødskampens angst er inne
og panden er kald og klam,
mens mangt et usalig minne
fyller min sjel med skam —
tend da ditt lys, det klare,
i natten så mørk og tom,
og la mig din fred bevare —
Jesus, min frelser, kom.

Når alt hvad jeg ser og hører
minner mig uten stans
om synden, selv når jeg rører
min signede rosenkrans —

da ser jeg — men ak, for silde —
min sjel så fattig og tom.
Forbarmelsens Gud, Du milde —
Jesus, min Frelser, kom.

Når bølgene går med fråde
og natten senker sig sort
ved tanken på all den nåde
jeg fikk og jeg kastet bort —
kom da, Du gode Hyrde,
og minn mig om nådens dom,
den gang Du fjernet min byrde —
Jesus, min Frelser, kom.

Når øiet i døden brister
og klart for min sjel det står
at alle og alt jeg mister
og ensom i døden jeg går —
rekk mig din hånd på ferden,
til evighetslysens flom
har båret mig bort fra verden —
Jesus min frelser kom.

K. Kjelstrup.

Våre himmelske venner.

Salige hvis åsyn skinner
i de lyse lengsler land,
der hvor ingen dystre minner
eders fred forstyrre kan,
og hvor intet sig forandrer,
ingen sorger melder sig —
tenk på oss som ennu vandrer
støvet's tornefulle vei.

Salige som en gang prøvet
samme kampens kår som vi,
men holdt trofast stand i støvet
til all trengsel var forbi —
tenk på oss som ennu stevner
mot en grav så mørk og kald
og en lagnad som ei levner
vern mot dødens ve og vold.

Salige hvis fryd og glede
er Guds rike kjærlighet,
den som eder her fikk lede
til en evig herlighet —
tenk på våre hjerters arme
bønn, så ofte kald og tom,
og la eders forbønns varme
gjøre bønner rik og from.

Salige hvis gylne kroner
lyser i en evig sol
og som nu i millioner
står om Lammets kongestol —
be for oss, så aldri verdens
gleder oss med blindhet slår,
og vi glemmer pilgrimsferdens
mål: den fryd som ei forgår.

K. Kjelstrup.

Alle helgens dag.

I strålende skrud
står helgeners skare og lovsynger Gud.
Martyrer, bekjennere, jomfruers kor —
med palmer i hånden de vinker til jord.
De elsker oss, ber for oss, hjelper oss frem
til lengslenes hjem.

De helliges bønn
er lykkens og livets og lengslenes lønn.
Den brenner som virak i skåler av gull
og senker sin duft over jordlivets muld.
Ti forbønnens hellige kall er det bud
de fikk av sin Gud.

Er vandringen tung,
de helliges forbønn gjør livsveien ung,
ti har vi deroppe i lyshavets glans

av bedende venner en strålende krans,
da blir ikke foten av vandringen trett,
og korset blir lett.

I helgeners kor
Guds kjærlighet hersker ufattelig stor.
Der finner sin atterklang pilgrimens bønn
som setter sitt håp til Guds evige Sønn:
»Hvad disse har maktet på trengslenes vei,
det kan også jeg.«

Med tillit og tro
vi ser i »de helliges samfund« en bro
som knytter Guds hellige Kirke på jord
til skjærsildens sjeler og helgeners kor —
en brorskapets kjede, en kjærlighetspakt
ved Frelserens makt.

K. Kjelstrup.

Kirtegårds-meditasjon.

Slik sluttet er slaget for slumrende slekter,
her hviler de stille i rekke og rad.
Av jord er de kommet, til jord skal de smuldre
som visnede blomster og gulnede blad.
Hvor mange stod rustet og rede til ferden,
da forhenget brast under lyshavets flom?
Hvor mange var modne for evighetslivet,
da døds klokken kalte til regnskap og dom?

Men løfter ei denne Guds hellige have
vårt blikk mot det evige fedrelands kyst
hvor frigjorte sjeler i jublende glede
får hvile ved Frelserens kjærlige bryst?

Her smuldrer de jordiske rester av mange
som, tro mot sin pakt i den hellige dåp,
har levet sitt liv under Golgatas skygge
i kjærlighet, tro og uvisnelig håp.

Og her er så mange som venter forgjeves
på forbønnens hjelp under lutringens kval.
Det er som om høstvindens klagende susen
vil tolke en jamren fra skyggenes dal.
Med vemot vi ber: Gi den evige hvile
til disse som glemmes av venner på jord.
Lukk dørene op til ditt evige rike
og la dem få del i de saliges kor.

K. Kjelstrup.

Sanctus, sanctus, sanctus —

Hvad er hellighet? Hvem er helgenene —?

Hellig er Gud og i hver eneste messe forener vi jo under præfasjonen våre stemmer med hele englehærens, med alle de guddommelige åndskrefters stemmer og priser hans kjærlighet og langmodighet, nåde og visdom. Men først og sist hans *godhet* —.

I strålene av denne godhet blir et menneskes gode vilje skapt — dets vilje til å være god, å strebe etter å være god i dette ords allerdypeste betydning. Denne streben, denne aldri hvilende, alltid årvåkne kamp mot «ondskapens makter» i verden men først og sist i egen sjel er menneskets hellighet, er helgenes innsats i tilværelsen her på jorden. En kamp hvori det er mulig å seire, ti Kristus selv har sagt: «Vær fullkommen som deres Far i himlen er fullkommen!»

En helgen er alltid en Kristi stridsmann — men ikke alltid ser menneskene hans kamp. Den gjelder

jo nemlig så ofte i første rekke hans egne feil, hans egne svakheter, hans makelighet, hans egenkjærlighet, hans hovmot. Ofte vet kun Gud om denne kamp, om de seire og de nederlag den bringer — vi mennesker ser kun seirene. Og det er disse seierherrer vi hylder i vår helgenskare. Derfor er hellighet et ideal som ikke er knyttet til alder eller stand og stilling — kun til *viljen*. Og denne styrkes til kampen ved å slutte forbund med Guds krefter, med det himmelske hieraki — med englenes store hærskere, budbringere og uttrykk for Guds vilje, utstrålinger fra hans kraft —

Ønsker vi av hjertet denne hjelp i vår kamp?

Løt oss overveie om vi i ånd og sannhet har vår *bevisste* vilje med når vi istemmer under præfasjonen det dypt alvorlige og forpliktende:

Sanctus, sanctus, sanctus —.

R. I. P.

Den norskfødde pastor *F. F. Maurer*, som i mange år har hatt sitt virke i det danske Vikariats tjeneste, er forfatter av følgende skjønnne betraktning — et ledd i en artikkelserie som han kalte: «Spaserturer i København».

Det er lang, lang vei ut til Katolsk Vestre Kirkegård hvis man bor på Østerbro. Men også for dem som bor i centrum av byen eller på Vesterbro kan det være som denne kirkegård lå helt utenfor verden — utenfor deres egen verden altså, deres tankers, arbeidets og gleders verden. Og dog kan det skje at nettopp den, som minst av alt tenkte på å komme derut på lenge ennu, dog etter tre eller fire dagers forløp kjøres eller bæres derut — —.

Ja, før eller senere havner vi alle på en eller annen kirkegård, og det må vi tenke på når vi går derute. Her er vakkert — den lange alleen danner overgangen fra byens trafikk til den stillhet og fred som råder her mellom busker og trær og blomster. Men mellom blomstene og buskene titter de alvorlige monumenter og kors frem: «her hviler i fred Hans eller Marie eller»

Mon?

Mon *han* hviler her? Eller *han*, vår venn, som vi kjente så godt, hvis tale vi lyttet til, som vi ennu ser så levende for oss — hviler han virkelig her, som det står med gylne bokstaver på den grå eller sorte sten?

Nei, Gud skje lov! Det er kun en talemåte, et uttrykk for ønsket om at vedkommendes sjel må hvile i Guds fred.

Men jeg vil aldri på graven til en av mine kjære sette: Her hviler han — for det gjør *han* ikke.

Kun hans jordiske hylster hviler her en liten tid. Derfor står det også på det vakreste gravmæle jeg kjenner — det finnes i St. Lorenzos krypten i Rom — de få ord: «Ossa et cineres Pii IX» — Pius IX's ben og aske. Og i Laterankirken finnes også et gravmæle som gir meget å tenke på: «Hieronimus Colonna» — altså navnet alene på den avdøde uten titler — og så hans livshistorie: «Princeps — Cardinalis — Nihil». Han blev nemlig fyrste av Palestrina og overhodet for den store romerske fyrsteslekt, men overlot det hele til sin nevø og blev en Kirkens mann, som senere blev ophøid til kardinal i hvilken stilling han utmerket sig. Han døde 1665 og er nu: *intet* i verden.

*

Men da nu den, hvis grav vi stod ved og hvis navn lyser oss imøte fra stenen, ikke hviler under den — *hvor* hviler han, *hvor* er han da?

Han eller hun eksisterer for øieblikket ikke i den jordiske form vi har kjent — den er brutt, sjelen er ute av legemet og dette er gått støvets vei. Men den som en gang talte til oss, hadde så megen omsorg for oss, så megen kjærlighet til oss, som var så god og from, så levende interessert i alle åndelige spørsmål — han eksisterer like så sikkert som du selv står der ved graven og ordner blomstene. Men det er i en annen tilværelsesform, i et annet rike som vår fantasi ikke kan gjøre sig riktig forestilling om, men som allikevel er like så virkelig som våre tanker som vi jo heller ikke kan se.

Men menneskene tviler fordi de forveksler fantasi og forstand, åndens virkelighet med den materielle virkelighet. Noen tenker sig endog en ånd som noe lignende som en røksky — men selv en sky av røk forgår jo ikke, den bare flyttes og omdannes. Hvor meget mindre kan det levende, tenkende og av Gud så utmerkede og ophøide vesen, en men-

neskesjel, forgå og bli til intet! Nei, når det ikke er så lett vint for de materielle ting å bli til intet — hvor meget mindre da for en åndelig substans i en verden, som er båret og omgitt og gjennomtrengt av åndens vidnesbyrd!

*

«Herre, gi dem den evige hvile!» ber vi. Og mener dermed selvfølgelig ikke legemet men de avdøde sjeler. Her i verden levet de i uro — histoppe håper vi de har funnet fred på sitt rette sted, i sitt evige forhold til Gud. Ti selv om det i evigheten leves et rikt og mangfoldig liv, så hviler dog sjelen etter sin eventuelle lutring i beskuelsen av Gud — dog denne beskuelse må ikke forveksles med jordiske begreper. Fantasien kan her bringe mange på villspor.

Men vi vil takke Frelseren for det håp som lyser oss i møte også fra korset på kirkegården. Han, den korsfestede, var jo den «førstefødte» også med hensyn til opstandelsen. Han gikk foran oss inn ad dødens mørke port, han reiste sig fra graven til større herlighet og han sier til enhver av oss: «Følg mig!»

Ved Kristi hånd vandrer vi trygt gjennom livet inn i døden. Han, vår fører, kjenner begge delene og vet hvorfor de begge er stadier, er trin op mot den *evige hvile* og til det *evige lys* som da vil skinne og som vi nu tør glede oss til — selv om tårnene velder frem og alt om oss er som i mørke

Pressens ansvar — belyst av den engelske erkebiskop.

Erkebiskopen av Westminster, mgr. Hinsley har ved en mottagelse i det engelske presseforbunds hus i London holdt følgende tale:

«Blandt de ting som i særlig grad har den Hl. Faders interesse er i første rekke den gode journalistikk. For noen år siden bad den fungerende pavelige kammerherre mig om å være tilstede under en audiens som Pius XI hadde tilstått en av avisverdenens spisser. Hans Hellighet innledet den med å si at han alltid lykkønsket alle som hadde den glede å tilhøre pressen, men samtidig undlot han aldri å gjøre dem oppmerksom på sitt store ansvar. Han betraktet nemlig pressen som den store masses fortsettelsesskole, ja universitet, og alle dens tjenere som professorer ved dette universitet. Jeg har aldri glempt disse pavens ord' som inngøt mig den dypeste respekt for den ansvarsbevisste journalist, og heller ikke den interesse hvormed paven omgav den internasjonale katolske presseutstilling 1936 i Rom og som jeg hadde anledning til å følge på nærmeste hold. Jeg benytter derfor med glede enhver anledning til å opmuntre pressens folk av all min evne.

De er en makt i samme grad som de i ydmykhet tjener sannheten. De kan mer enn kan hende andre

bidra til å hindre krig og skape en stabil fred mellom nasjonene når de alltid hevder rettferdighetens prinsipper og maner til å respektere overenskomster og avtaler. Intet kan som en nøktern og sannhetskjærlig presse overvinne den moderne hedenskap og umoral — og Kirkens sjelesørgere og overhyrder har sin beste støtte i de katolske journalisters årvåke kamp mot alt, som vil angripe troen og moralen og forherlige skilsmisser, fosterdrap, preventivteknikken og alle andre utslag av tidens materialistiske innstilling. Pressens tjenere er nutidens korsfarere.

Jeg har med glede erfart at denne presseorganisasjon har tatt initiativet til å heve det journalistiske nivå og at dere har forpliktet dere til å respektere privatlivets fred, så mennesker, ramt av sorg eller ulykke ikke skal få sine lidelser øket ved å se dem utnyttet i sensasjonsoiemed. Jeg sympatiserer med deres anstrengelser for å befri den engelske presse for alle dens utvekster gjennom det lovforslag dere har innsendt til Parlamentet — men tillat nu også mig å minne dere journalister og andre pressefolk om deres alvorlige ansvar! Husk at dere skal lede og veilede den offentlige mening, ikke bare fylle deres spalter med tomt prat! Dere unge journalister må aldri glemme å utvikle dere selv og nærme dere mer og mer de store forbilleder for alle skribenter, den Hl. Thomas av Akvina og St. Frans de Sales. Kun i samme grad som journalisten er en fast personlighet, en helstøpt karakter, er hans innsats verdig hans store og betydningsfulle kall. En katolsk presseman er det skrevne ords forkynner og prestenes beste medhjelp — svikter han denne sin kallsplikt blir hans ansvar større enn andres. Dere fortjener Kirkens støtte i særlig grad og dere skal få den når dere ønsker den. Gud velsigne dere alle og legge sin velsignelse i deres store og hellige yrke!»

Kardinal Innitzers lidelsesvei.

Umiddelbart etter de store optoier som fant sted i Wien og som artet sig som et regulært overfall på det erkebiskopelige palæ holdt gauleiter Joseph Bürckel en flammende tale hvori han hånte kardinalen for Kirkens «klerikale maktpolitikk». Han betegnet Hitler som en mann, sendt av Gud for å straffe Kirken som hadde identifisert sig med det forrige regime i Østerrike og var blitt delaktig i dettes «blodskyld». Han tok avstand fra de stedfunne uroligheter men bekjentgjorde samtidig at man nu hadde avbrutt de forhandlinger som var begynt angående enkelte teologiske institusjoners beståen og amnesti for katolske politikere, hvoriblandt Schuschnigg. Religionen kunde være en privatsak for hver enkelt, men eksteskasingsingåelse og ungdomsopdragelsen var fra nu av utelukkende statens sak.

Talen er blitt etterfulgt av en pressekampagne mot kardinalen som er uten sidestykke. Navnlig er det gjennom et pressebyrå utsendt et ubehersket an-

grep som nu gjør sin rundgang i alle tyske og østerrikske blade. Innledningsvis oppfrisker man biskoppens loyalitetserklæring overfor Hitler, da Anschluss var en fullbyrdet kjensgjerning, og som hadde gitt håp om en nyorientering av Kirkens politikk. Dette håp var blitt gjort til skamme, idet denne erklæring hadde vist sig kun å være et taktisk knep. Det var også innrømmet fra geistlig hold. Som bevis citerer artiklen forskjellige uttalelser av østerrikske katolske prester mot kardinalen, uten selvfølgelig å nevne noen navn da man ikke «vil utsette de angjeldende for kardinalens hevn». Angrepet kulminerer i en meddelelse om at over hundre prester har rettet en henvendelse til Bürckel, hvori de takker ham for hans ovennevnte tale og erklærer:

«Vi følger som katolikker våre biskoppers bud i alt som vedrører tros- og moralspørsmål. I alle spørsmål som vedrører vårt jordiske samfund, Tyskland, følger vi kun våre tyske hjerters bud. Vi vil arbeide broderlig sammen med alle konfesjoner i vårt folk for det felles beste og for Tysklands skyld fremme det forenende og hemme det adskillende. Vi vil være et trofast følge for vår fører, så sant hjelpe oss Gud!»

Presidenten for det evangeliske overkirkelige råd i Wien har utsendt en erklæring som betoner at de evangeliske kirker aldri har gjort fordring på noen politisk maktstilling, opnådd på bekostning av det tyske folks enhet. Man beklager de utskeielser som har funnet sted mot den katolske Kirke, men betegner den politiske katolisisme som værende i motstrid med kristendommens sanne vesen og takker føreren for at han avverget alt tilbakefall til en slett fortid.

Kardinal Innitzer har som svar utsendt en redegjørelse som søndag 23. oktober blev oplest fra alle prekestoler. Han fastslår i den bl. a. at:

1. Biskoperklæringen av 18. mars som nu fremstilles som et «taktisk knep» var båret av den helligste vilje om å komme til et fredelig samarbeid med landets nuværende rettmessige øvrighet. Dessverre medførte den videre utvikling foreteelser som skuffet det katolske folk og den kirkelige øvrighet.

2. Ved den katolske ungdomsfest i Stefankirken, som har gitt støtet til den nuværende kampagne, hadde kardinalen på ingen måter angrepet føreren eller ophisset mot staten eller partiet. Den efterfølgende demonstrasjon av de unge var hverken tilskuet eller villet av den kirkelige øvrighet. Det er ikke sant at det blev avsungenet politiske sanger under den.

3. Kardinalen benekter den ham tillagte uttalelse under biskopkonferansen 4. oktober: «Jeg har besluttet mig til kamp og jeg skal føre den!» Endelig benekter kardinalen at han under sudetertyskenes Anschluss skulde ha stilt sig mot føreren og slutter med følgende: «Som før står jeg på det stade at en katolikk ut fra sin samvittighet skal opfylle sine plikter mot staten men at biskopen til enhver tid har som sin samvittighetsplikt å gå inn for Guds og Kirkens rett.»

Denne autoritative erklæring dementerer altså alle påstander om Kirkens fiendtlige innstilling mot stat og folk. Ennu er det imidlertid ikke blitt tatt offisiell stilling til den, men det forlyder at den mulig kan komme til å innlede et bedre forhold mellom stat og Kirke.

Således er det riktig!

Her følger de korrekte opplysninger som knytter sig til statistikken fra misjonsmarken som vi bragte i nr. 42 av «St. Olav». Altså:

I 1937 var der i de områder som står under Propagandaen, 21 143.328 katolikker, d. v. s. en tilgang på 798.072 sjele imot 1936, hvor antallet kun var 20 345.256 katolikker. For ti år siden (1927) levde der innen for samme misjonsområde 14 330.629 katolikker. Der har altså i ti år vært et fremskritt blandt de misjonskristne på 6 812.699! Her bør man dog legge merke til, at tilgangen siste år overskrider den årlige gjennomsnittstilvekst i de siste ti år.

Hovedandelen i denne vekst har den afrikanske misjon. Siden 1927 er antallet av katolikker blitt fordoblet i dette distrikt, idet tallet er steget fra 3 202.993 til 6 794.951. Afrika har altså med denne tilvekst på 3,6 millioner over halvdelen av verdensmisjonens samlede fremskritt. Siste år var tilveksten i denne sorte jordkrets nesten ½ million eller nøyaktig 439.945 sjele. Men også her må man legge merke til at tilgangen siste år ligger høiere enn gjennomsnittstilgangen i de siste ti år. Ved bedømmelsen av den afrikanske misjon må man likeledes ta hensyn til, at antallet av dem som gjerne vil døpes og således allerede i det indre bekjenner sig til kirken, selv om de ennu ikke ved dåpen i det ytre er blitt innlemmet i den, er over 2 millioner.

Med disse tall vil Afrika snart ha innhentet det store og mer befolkede kontinent Asia, idet tilgangen i den asiatiske misjon siste år kun var 212.143, altså knapt halvdelen av den afrikanske. Stillingen i verdensmisjonens propagandaområde sees av nedenstående tabell:

Land	Antallet av katolikker i årene		
	1927	1936	1937
Asia	6 029.029	7 699.227	7 911.370
Afrika	3 202.993	6 354.997	6 794.951
Ozeaniet	2 415.323	2 506.358	2 557.803
Amerika	1 911.717	2 853.511	2 931.024
Europa	771.567	931.163	948.180

Bokanmeldelser.

Av E. D.-V.

Sigurd Christiansen: «Det ensomme hjerte». (Gyldendal Norsk Forlag).

En bok «om de skjulte krefter som samlet sig i nødens stund, selv hos de svake, og gav dem evne til å vinne over livet — slik at det tross alt kunde leveres». Og en bok som

toner ut i et mektig og manende: «det er bedre å ha et mål som er uopnåelig enn å være uten et mål», idet hovedpersonen nu vet: «det var derfor han var født». Forfatteren har i romanform gitt et innblikk i et menneske som vokser sig ut av troen på tilfældighetenes nådeløse spill med sjeler til å se i sitt eget liv: «det var ingenting å huske som ikke hadde hatt en mening». Selvfølgelig kan det diskuteres hvorvidt det er mulig at en ungdom som Jørgen Wendt kan nå frem til en så avklart livsanskuelse så relativt tidlig i sin utvikling som Sigurd Christiansen lar det skje — men dette spørsmål spiller når alt kommer til alt en helt uvesentlig rolle. Jørgen er bærer av en idé som forfatteren iklær kjøtt og blod i hans skikkelse — ideen om mennesket som *skapende* vesen og derfor med trang til å virke i dette kall som blev nedlagt i det da det selv blev skapt. Han viser oss hvorledes kallet sprenger på og krever sin utløsning, endog før det er bevisst og ennå befinder sig innenfor det søkendes rekke. Kan hende hadde det derfor vært riktigere om boken hadde hett «Det urolige hjerte» — det som ikke finner fred før det rekker frem til den Gud, som har dannet det i sitt billed. Jørgen finner veien fremad et langt stykke, men ennå har han ikke oppdaget det dype sammenheng mellom livsanskuelse og trosbekjennelse. Ett er jo å vite meningen med sitt liv, et annet å realisere denne mening.

Vi avventer derfor med medopplevelsens hele intensitet den videre utvikling av Jørgen Wendts skjebne. Og hvorledes vil alle de andre skikkelser i denne bok og i den som gikk forut: «Drømmen og livet», forme hver sin kamp for hver sin tilværelse for å kunne seire? Sigurd Christiansen har nemlig en merkelig evne til å skjenke oss nye *venner* i de mennesker han fører oss sammen med i sine bøker, fordi han lodder så dypt at det er oss umulig å bli stående med bare en gold og overfladisk litterær interesse for dem. Men derfor vet man også mer om den sanne og gode litteraturs berettigelse når man skilles fra dem enn man visste før man åpnet en av hans bøker.

*

Barbra Ring: «Marcus Gjøgs medaljong». (Aschehoug & Co.)

For tre år siden begynte fru Ring en serie kulturbilleder, som hun i år fortsetter med denne bok, og det er ingen grunn til å tro — og slett ikke til å ønske! — at det ikke kommer til å foreligge flere fremover. Persongalleriet både i «Leken på Ladeby» og «Leken blir liv» og nu i den siste er stort nok å ta av og Barbra Ring kan sin *métier*! Hun kan den nesten litt for godt — ordene danser så lekende lett avsted både med henne selv og med oss og belærer oss om at det ingen grunn er til å ta tilværelsen så høitidelig. Det har eksistert mennesker før oss og nu er *de* døde og borte og deres livs glede og smerte husker ingen mer, der vil komme mennesker etter oss med sine gleder og lidelser — hvorfor da ta oss selv så svært alvorlig? Livet er kort selv om de enkelte dager kan forekomme oss lange — la oss huske at det er intet nytt under solen selv om det vi oplever alltid har nyhetens interesse for oss selv! Det er en takknemmelig lære å forkynne, men —

Eline Linde har «fjerne øine» da hun svarer sitt siste ja i boken — undres om ikke de fleste, som leser den, efter-

hvert får det samme og mon ikke forfatterinnen til tider har hatt det selv mens hun skrev den?

Men rett skal være rett: den er fortreffelig underholdningslesning, skapt i overensstemmelse med «julelitteraturen»s mest reglementerte krav!

*

Pet Bugge: «Kari Kjeivhendt». (Aschehoug & Co.). En ganske enkelt fortryllende barnebok, skrevet av et menneske som forstår barn og barns mentalitet ut fra et ekte og sunt kvinneinstinkt eller retttere sagt: morsinstinkt. Alle «Kari Kjøleløs»' venner fra ifjor vil opføre denne nye bok om hennes meritter øverst på sine ønskelister — og la dem få iallfall dette ønske opfytt! For Kari er «norsk tvers igjennem» og så velgjørende kompleksfri og usentimental!

Herhjemme —

Referat av «Ungdomsdagen» utestår til neste nummer med ungdomsspaltene.

Vi *minner* om St. Elisabethsostrenes basar! Vakre ting til vakkert formål!! Se annonsen!!!

— og derute

Katolske nonner prises. En av dette års berømteste amerikanske bøker er skrevet av en læge, dr. Heiser, og heter «En amerikansk læges odysseé. Eventyr i 45 land». I oppdrag fra Rockefellerstiftelsen har forfatteren bereist de mest fjerntliggende land for å studere de innfødtes sykdommer og mulig finne legemidlene for dem. Et kapitel handler om de spedalske på Culion på Filippinene. Om dem skriver han: «De spedalskes livsglede skyldes for største delen søstrene av kongregasjonen St. Paulus av Chartres. Rolige og muntre sprer disse søstre som har viet sitt liv til pleie av de ulykkelige, en atmosfære av glede og lykke om sig. Stadig må de forbinne de forferdeligste sår og det gjør de år ut, år inn uten ophør skjont det er et arbeid som alle andre vilde få ondt av. Ved sin munterhet letter de de ulykkeliges liv. I denne skare må vi særlig beundre søster Callexte Christine. Hun har forlatt alt for å vie sitt liv til de spedalske og er begavet med et fremragende sprogtalent som hun benytter til å hjelpe de syke. I 1926 blev hun hedret av general Wood og hans stabsoffiserer og fikk overrakt en medalje preget til hennes ære.»

Krusifikser i alle slovakiske skoler. Fra Bratislava meddeles at det slovakiske opplysningsdepartement har forordnet at det skal ophenges krusifikser i alle slovakiske skoler da kristendommens tegn skal være Slovakias symbol.

Nye ateistiske museer. De gudløses organ «Bezboznek» meddeler at det i løpet av november vil bli åpnet nye gudløse museer i forskjellige større byer i Russland.

Ungdommens stemme.

Se op for „St. Olav“!

Det er så selvfølgelig for oss at vi hver uke får «St. Olav» kastet ned i brevkassen. Ja, vi har fått det slik til vane at blir bladet bare en dag forsinket, så skjeller vi ut redaksjonen, trykkeriet, ekspedisjonen, postvesenet eller hvad det kan være som sinker bladet vårt.

Bladet vårt ja, det falt så naturlig å skrive det. Og hvorfor ikke? vi har jo fått vår egen spalte, så vi har full grunn til å si det. Men når «St. Olav» viser oss interesse, er det ikke mer enn rett og rimelig at vi viser interesse tilbake, og det kan vi ikke gjøre på bedre måte enn å støtte bladet med penger. En enkelt av oss er selvfølgelig ikke så flott at han eller hun kan yde noe som kan monne, men det er det med de mange bekkene da. Og nu søndag er det jo så viselig innrettet at da har vi den fineste anledning til å lage den store åen.

En lenket kjempe kan gjøre akkurat så meget som en avis uten penger. La nå ikke den opskrytte ungdommen være de som bare står og ser til. La den femtiøren som vi i morgen skulde bruke til sigaretter gå i bøssen, så har vi jo også høve til å vise oss selv at vi ikke ligger under for den lasten!

Vi lovt så bestemt og viljefast for noen måneder siden at mgr. Irgens' ånd og mål skulde bli våre. Nu har vi høve til å sette løftet i praksis. Ungdomsarbeidet og «St. Olav» var mgr. Irgens' største interesse, så hvad nøler dere efter?

La det bli et løft for kirketjeneren søndag under kollekten, la femtiørene fra ungdommen fylle bøssen. La den bli riktig tung, men i redaksjonen letner og lysner det, og da er bladet enda mer blitt vårt.

ØIA.

Landet med de fleste barn er Færøyene. Gjennomsnittlig har hver familie 7 barn og 10 er ingen sjeldenhet.

Katolske flyktninger i Sveits. I Sveits opholder det sig i øieblikket over tusen katolske flyktninger fra Tyskland og Østerrike, hvorav ca. $\frac{1}{3}$ er konverterte jøder. Ca. 400 av det samlede antall forsørges av en flyktningsskommisjon, nedsatt av representanter for de katolske velgjørenhetsinstitusjoner. I spissen for hele hjelpeaksjonen står biskopen av Lugano og Basel. Det ydes også de spanske katolikker en effektiv hjelp uansett politisk partifarve.

Guds mor æres i England. Et gammelt ord sier: «Når England igjen drar til Walsingham vender Guds mor tilbake til England.» Man kan forstå av dette at Walsingham tidligere har spilt en stor rolle i landets katolske liv. Efter legenden hadde en viss jomfru Richeldis i Walsingham (grevskapet Norfolk) i året 1061 en visjon hvori hun så den hellige familie i hjemmet i Nasaret. Dette gav anledning til at man bygget et kapell, som snart blev kjent under navnet «det nye Nasaret». I det 13. og 14. århundre blev det oprettet to store munkeklostre i dets nærhet og fra hele den katolske verden strømte pilegrims til — deriblandt både

Edvard II, Edvard III, Rikard II, Henrik VII, ja selv Henrik VIII kom i 1511 barfotet til Walsingham for å få Guds mors velsignelse. Også Erasmus av Rotterdam vites å ha vært der og hyldet den hellige jomfru. Blandt hans dikt finnes en herlig bønn til «vår kjære Frue av Walsingham».

Da Henrik VIII brøt med Rom opstod der vanskelige tider for alle katolske kirker og heller ikke Walsingham gikk fri. Dets berømte undergjørende billed blev brent 1538 på torvet av den anglikanske biskop Latimer. Og i over hundre år hører man intet om stedet. Men imot slutten av forrige århundre blomstret det op igjen — både katolikker og ikke katolikker drog atter dertil og de siste bygget en stor kirke, hvori det blev forkynt med varme og begeistring at man skulde ære og hylde Guds mor. Katolikkene vilde selvfølgelig ikke stå tilbake for anglikanerne og optok atter de store fellesnasjonale valfarter — i sommer deltok således 10 000 unge mennesker i en av dem som blev ledet av kardinal Hinsley.

Redaktør: E. Dithmer-Vanberg.

Thronsen & Co. boktrykkeri, Bernh. Getz gt. 3 - Oslo.